

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

**VALSTYBĖS ĮMONĖS „LIETUVOS PRABAVIMO RŪMAI“
2020 METŲ METINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ
NEPRIKLAUTOMO AUDITORIAUS IŠVADA**

2021-04-26
Vilnius

TURINYS

Nepriklausomo auditoriaus išvada

Veiklos ataskaita

Balansas

Pelno (nuostolių) ataskaita

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

Pinigų srautų ataskaita

Aiškinamasis raštas

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Nuomonė

Mes atlikome Valstybės įmonės „Lietuvos prabavimo rūmai“ (toliau – Įmonė) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2020 m. gruodžio mėn. 31 d. balansas ir tą dieną pasibaigusį metų pelno (nuostolių) ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, pinigų srautų ataskaita, aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, pridėtos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parodo tikrą ir teisingą vaizdą apie Įmonės 2020 m. gruodžio mėn. 31 d. finansinę padėtį ir tą dieną pasibaigusį metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal verslo apskaitos standartus.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal tarptautinius audito standartus (toliau – TAS). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinti šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Įmonės pagal Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos išleistą Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus) (toliau – TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvoje. Mes taip pat laikomės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Kita informacija

Kitą informaciją sudaro informacija, pateikta Įmonės veiklos ataskaitoje, tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos metinėje veiklos ataskaitoje informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvarstyti, ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai, pateiktai finansinėse ataskaitose, arba mūsų žinioms,

Apskaitos ir kontrolės uždaroji akcinė bendrovė „AUDITAS“
Įmonės kodas 120612714
PVM mokėtojo kodas LT206127113

A/s Nr. LT117180300014467816
AB Šiaulių bankas, banko kodas: 71800

Adresas korespondencijai:
Ukmergės g. 222, 07157
Vilnius, Lietuva

Registracijos adresas:
Gedimino pr. 24-11, 01103
Vilnius

+370 5 261 9772
audito@audito.lt
www.audito.lt

pagrįstoms atliktu auditu, ir ar ji yra kitaip reikšmingai iškraipyta. Jeigu remdamiesi atliktu darbu pastebime reikšmingą kitos informacijos iškraipymą, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Mes taip pat privalome įvertinti, ar Įmonės veiklos ataskaitoje pateikta finansinė informacija atitinka tų pačių finansinių metų finansines ataskaitas bei ar veiklos ataskaita buvo parengta laikantis taikomų teisinių reikalavimų. Mūsų nuomone, pagrįsta finansinių ataskaitų audito metu atliktu darbu, visais reikšmingais atžvilgiais:

- Įmonės veiklos ataskaitoje pateikti finansiniai duomenys atitinka tų pačių finansinių metų finansinių ataskaitų duomenis; ir
- Įmonės veiklos ataskaita buvo parengta laikantis LR Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo reikalavimų.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal verslo apskaitos standartus, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Įmonės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Įmonę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Įmonės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal TAS. Iškraipymai, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priėmėme profesinius sprendimus ir laikėmės profesinio skepticizmo principo.

Mes taip pat:

- Nustatėme ir įvertinome finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidų riziką, suplanavome ir atlikome procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surinkome pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidų neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas.
- Supratome su auditu susijusias vidaus kontroles, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, o ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Įmonės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertinome taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės atliktų apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.

- Padarėme išvadą dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Įmonės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau, būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Įmonė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- Įvertinome bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, privalome informuoti už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatėme audito metu.

2021 m. balandžio mėn. 26 d.

Vilnius

Apskaitos ir kontrolės uždaroji akcinė bendrovė „AUDITAS“

Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001454

Gedimino pr. 24-11, Vilnius

Auditorius Artūras Vitkauskas

Auditoriaus pažymėjimo Nr. 000445

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Artūras Vitkauskas', with a horizontal line extending to the right.

VALSTYBĖS ĮMONĖS „LIETUVOS PRABAVIMO RŪMAI“

2020 m. gruodžio 31 d.

VEIKLOS ATASKAITA

I. BENDROJI DALIS

Informacija apie įmonę

Įmonės pavadinimas: VĮ „Lietuvos prabavimo rūmai“ (toliau – Įmonė).

Teisinė forma: valstybės įmonė.

Registro tvarkytojas: Valstybės įmonė Registrų centras, registravimo pažymėjimas išduotas 2004 m. rugsėjo 16 d., Juridinių asmenų registro Nr.003702.

Įmonės kodas: 152035320.

Buveinės adresas: M.K. Čiurlionio g. 65, LT 66164 Druskininkai.

Įmonės filialai: Vilniuje – Žirmūnų g. 70, Kaune – Gedimino g. 28, Klaipėdoje – Tomo g. 20.

Telefonas: (8 313) 51183.

Interneto svetainė: www.lpr.lt.

Finansiniai metai prasidėjo 2020 m. sausio 1 d., baigėsi – 2020 m. gruodžio 31 d.

Esminė informacija

Dėl 2020 metų pradžioje paskelbto karantino (uždrausta bet kokia prekyba, įskaitant prekybą tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, jų gaminiais, uždraustas paslaugų teikimas, įskaitant juvelyrų teiktas tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių gamybos ir taisymo paslaugas), reikšmingai nukentėjo juvelyrikos verslas, tiesioginį poveikį daręs ir Įmonės vykdomai valstybinei tauriųjų metalų ir brangakmenių priežiūrai.

Įmonės veiklos tikslai ir funkcijos

Įmonės veiklos tikslai – įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka siekti, kad prieš patekdami į rinką tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminiai būtų kokybiškai patikrinti ir paženklinėti pagal galiojančių teisės aktų reikalavimus. Tai atliekama, panaudojant šiuolaikinius bandymų metodus ir technologijas, ir laiduojama derama darbuotojų kvalifikacija, leidžiančia disponuoti šiuolaikine technologine įranga, nuolat atnaujinant gaminių tyrimo metodus, bendradarbiaujant su užsienio valstybių institucijomis bandymų bei technologijų srityje. Kad į Lietuvos rinką nepatektų falsifikuoti ir nekokybiški tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminiai, prieš paženklinant atitinkamais ženklais arba išduodant atitinkamus kokybės pažymėjimus, jie yra kruopščiai patikrinami, laikantis šalies teisės aktuose ir tarptautiniuose standartuose numatytų reikalavimų.

Kita svarbi funkcija – ūkio subjektų, užsiimančių veikla su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, sisteminė kontrolė. Siekiant sėkmingų rezultatų, nuolat tobulinama tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros sistema, apimanti rizikos veiksnių, pagal kuriuos tikrinimams atrenkami ūkio subjektai bei ūkio subjektų tikrinimo metodikų peržiūras.

Siekiant šių pagrindinių tikslų įgyvendinimo, Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymu Įmonė paskirta kompetetinga institucijai, kuriai pavesta atlikti tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinę priežiūrą Lietuvos Respublikoje:

- prabuoti ūkio subjektų ir gyventojų pateiktus tauriuosius metalus, brangakmenius, jų gaminius, pusgaminius, atliekas ir (arba) laužą, juos išpauduoti arba išduoti jų kokybės pažymėjimus;
- prižiūrėti, kad ūkio subjektai laikytųsi Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo ir kitų su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų;
- konsultuoti ir teikti ekspertinę pagalbą valstybės ir savivaldybių institucijoms, ūkio subjektams ir vartotojams.

Paslaugų tarifai

Pagrindinių Įmonės teikiamų prabavimo, išpaudavimo bei kokybės pažymėjimų išdavimo paslaugų tarifai patvirtinti Vyriausybės 2016 m. gegužės 2 d. nutarimu Nr. 434, kitų teikiamų paslaugų tarifai patvirtinti Įmonės direktoriaus įsakymais.

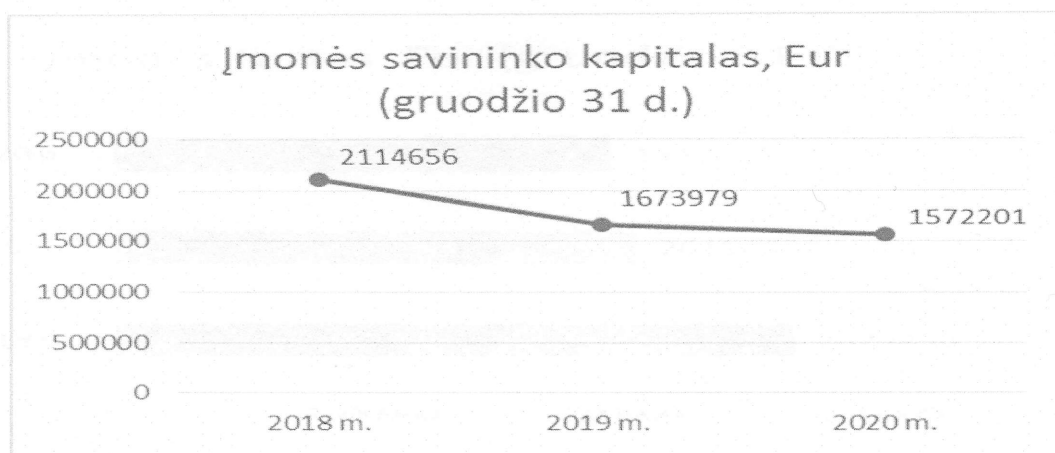
II. ĮMONĖS TURTAS IR KAPITALAS

Vienas iš svarbiausių Įmonės valdymo efektyvumą lemiančių veiksnių – užtikrinti racionalų Įmonės išteklių valdymą.

Įmonės savininko kapitalas

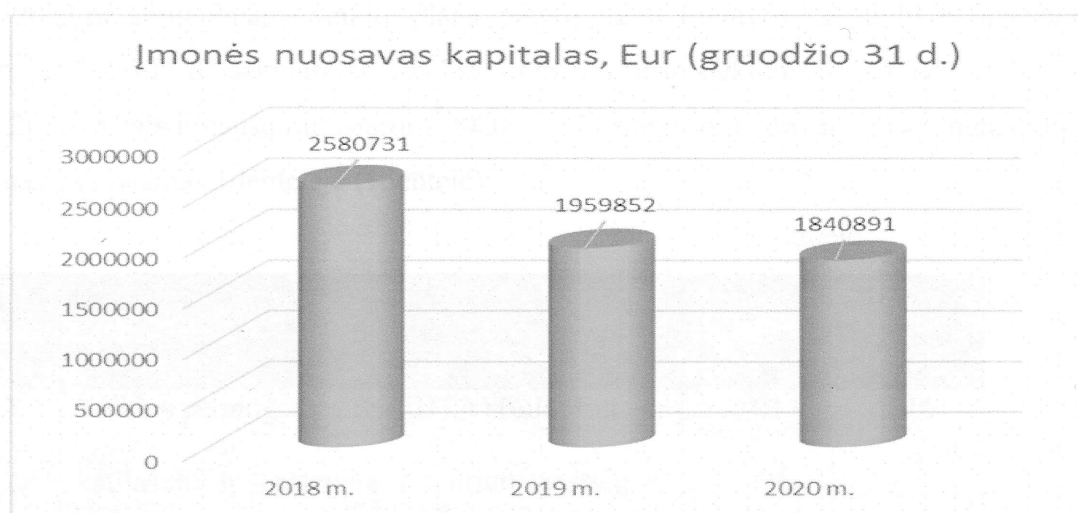
Įmonės savininko kapitalas 2020 m. gruodžio 31 d. siekė 1 572 201 Eur (1 pav.). Įmonės savininko kapitalas ataskaitiniais metais sumažėjo 101 778,82 Eur dėl Turto bankui perduoto nekilnojamojo turto: 2020 metais, vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimą Nr. 985, valstybės įmonei Turto bankui perduotas patikėjimo teise valdytas Įmonės nekilnojamas turtas – administracinės patalpos, M. K. Čiurlionio g. 65-3, Druskininkuose, kurių likutinė vertė – 98 386,11 Eur, Specialiųjų tyrimų tarnybai perduotas garažas, S. Daukanto g. 4A, Kaune, kurio likutinės vertė – 3392,71 Eur.

1 pav. 2018 – 2020 m. Įmonės savininko kapitalas, Eur.

Dėl sumokėtos pelno įmokos, Įmonės savininko kapitalo ir kitų rezervų pokyčio nuosavas kapitalas finansiniais metais sumažėjo nuo 1 959 852 Eur metų pradžioje iki 1 840 891 Eur metų pabaigoje (2 pav.).

2 pav. 2018 – 2020 m. Įmonės nuosavas kapitalas, Eur (gruodžio 31 d.).

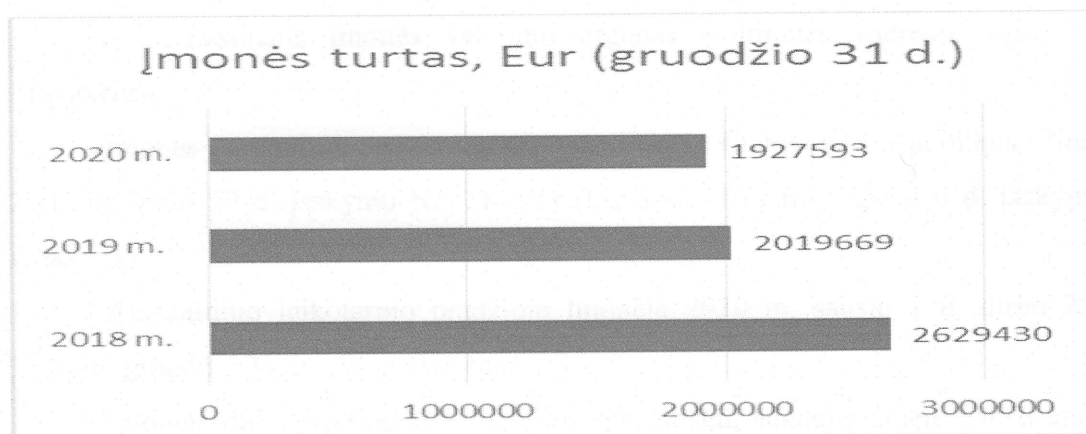
Įmonės turtas

Valstybės perduotą turtą Įmonė valdo patikėjimo teise. Turto, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, Įmonė neturi.

Įmonės turtas 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 1 927 593 Eur (3 pav.), iš to skaičiaus ilgalaikis – 698 769 Eur, trumpalaikis – 1 227 544 Eur. Per ataskaitinius metus Įmonės turto vertė sumažėjo 92 077 Eur.

2020 metais įsigyta ilgalaikio turto už 70 661 Eur ir 21 800 Eur padidinta ilgalaikio turto (pastatų) vertė. Svarbiausi Įmonės įsigijimai: rentgeno fluorescencinis spektrometras, vėdinimo sistema, mikroskopas, kompiuteriai ir kiti technologiniai prietaisai.

3 pav. 2018 – 2020 m. Įmonės turtas, Eur (gruodžio 31 d.).

VI „Lietuvos prabavimo rūmai“ savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos nustatytų siektinų veiklos rodiklių vykdymas

Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2020 – 2023 m. strateginiame veiklos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 1K-435, Įmonei nustatė siektinus rodiklius.

2020 metais Finansų ministerijos 2020 – 2022 metų strateginiame plane numatytų rodiklių vykdymas pateikiamas 1 lentelėje (1 lentelė):

1 lentelė

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Rodiklio reikšmė 2020 m.	
		Planinė	Faktinė
1.	Veiklos pelningumas (EBIDTA) (mln. Eur)	0,01	0,16
2.	Patikrintų ir paženklintų tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių skaičius (mln. vnt.)	0,68	0,73
3.	Rinkoje patikrintų tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių skaičius (mln. vnt.)	0,16	0,16

III. ĮMONĖS VALDYMAS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymu ir Įmonės įstatu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-421 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. sausio 10 d. įsakymo Nr. 1K - 009 redakcija) 9 punktu Įmonės valdymo organai yra:

1. savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija — Lietuvos Respublikos finansų ministerija;

2. vienasmenis Įmonės valdymo organas – įmonės vadovas, direktorius Gintautas Bagotyrus.

Įmonės organizacinė struktūra, patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 1K-083 (kartu su 2013 m. rugsėjo 6 d. įsakymo Nr. 1K-313 redakcija).

Ataskaitinio laikotarpio pradžioje Įmonėje 2020 m. sausio 1 d. dirbo 25, pabaigoje – 2020 m. gruodžio 31 d. – 25 darbuotojai.

Įmonėje dirba aukštos kvalifikacijos specialistai, sukaupę didelę patirtį tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros (prabavimo, brangakmenių ekspertizių ir inspektavimo) srityje.

Įmonės vykdomų paslaugų kokybė besąlygiškai susijusi su specialiųjų gebėjimų reikalaujančiais žmogiškaisiais ištekliais, todėl vienas iš prioritetinių tikslų – sustiprinti Įmonės darbuotojų profesionalumą, tobulinti jų kompetencijas. Specialistai Lietuvoje nerengiami, o sąlygos kelti kvalifikaciją yra minimalios, darbuotojams suteikiama galimybė tobulintis užsienyje.

Siekdami sėkmingai įgyvendinti Įmonės strateginius tikslus bei pagerinti Įmonės paslaugų kokybę, darbuotojų profesionalumą, padidinti jų kompetenciją, nuolat perskirstomos esamos darbuotojų atsakomybės sritys, ataskaitiniu laikotarpiu peržiūrėta darbo užmokesčio skaičiavimo sistema.

IV. ĮMONĖS VEIKLA

Įmonės klientai ir pagrindinės jų grupės

Klientų ratas yra ribotas – Įmonė teikia paslaugas ūkio subjektams, užsiimantiems su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusia veikla: tauriųjų metalų gaminių gamintojams, importuotojams, prekybininkams, o taip pat - fiziniams asmenims, pateikusiems ištirti asmeninius daiktus, bei valstybės institucijoms (dėl konfiskuotų tauriųjų metalų gaminių ekspertizės atlikimo). Pagrindiniai klientai – 1927 Lietuvoje veiklą deklaravę ūkio subjektai.

Didžioji dalis veiklą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais deklaravusių ūkio subjektų planavo vykdyti keletą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusias veiklas (pavyzdžiui, gamybą, taisymą ir prekybą gaminiais arba prekybą gaminiais, supirkimą ir lombardą, kt.).

Daugiausiai – net 59 (31 juridinis asmuo ir 28 fiziniai asmenys) naujų ūkio subjektų numato vykdyti *prekybą* tauriųjų metalų gaminiais, 46 (32 juridiniai asmenys ir 14 fizinių asmenų) – tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių *gamybą*, 32 – tauriųjų metalų gaminių *prekybą, naudojant ryšio priemones* (22 juridiniai asmenys ir 10 fizinių asmenų). Veiklą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais nutraukė 109 ūkio subjektai, iš jų: 70 – juridinių asmenų ir 39 – fiziniai asmenys.

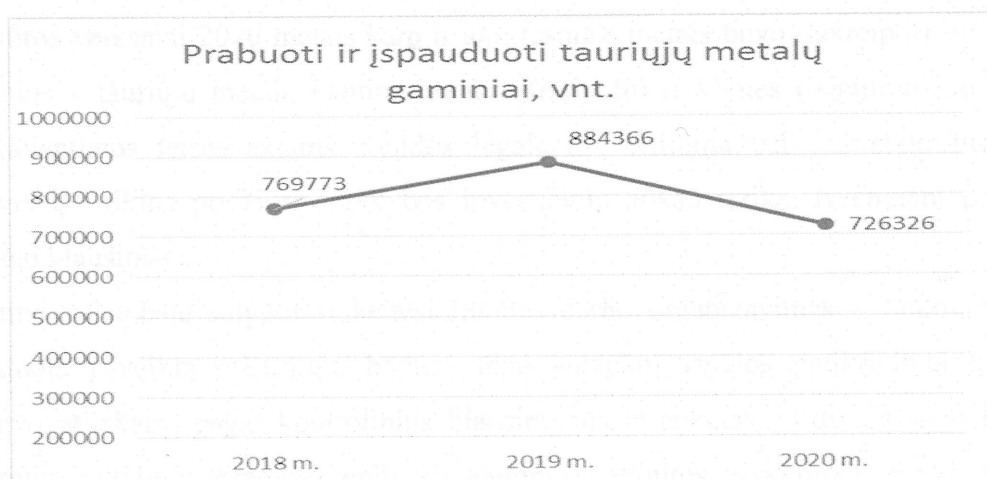

Pažymėtina, kad pirmą kartą per pastaruosius kelerius metus veiklą 2020 m. pradėjusių ūkio subjektų skaičius (99) yra mažesnis nei veiklą nutraukusių ūkio subjektų skaičių (109). COVID-19 pandemija galimai yra viena iš tokio esminio pasikeitimo priežasčių.

Tauriųjų metalų gaminių prabavimas ir išspaudavimas

2020 metais teikdama prabavimo, išspaudavimo ir ženklavimo užsakovo atsakomybės ženklų paslaugas, Įmonė išspaudė į tauriųjų metalų gaminius 0,73 mln. ženklų.

Visi pateikti tauriųjų metalų gaminiai, prieš juos išspauduojant Lietuvos valstybiniu kontroliniu prabavimo ženklu, buvo tinkamai patikrinti, o užsakovui pageidaujant, paženklinėti ir jo atsakomybės ženklu. Ataskaitiniu laikotarpiu, Įmonė patikrino (prabavo) 726326 gaminius arba 158040 vienetais / 17,9 proc. mažiau nei 2019 m. (7 pav.).

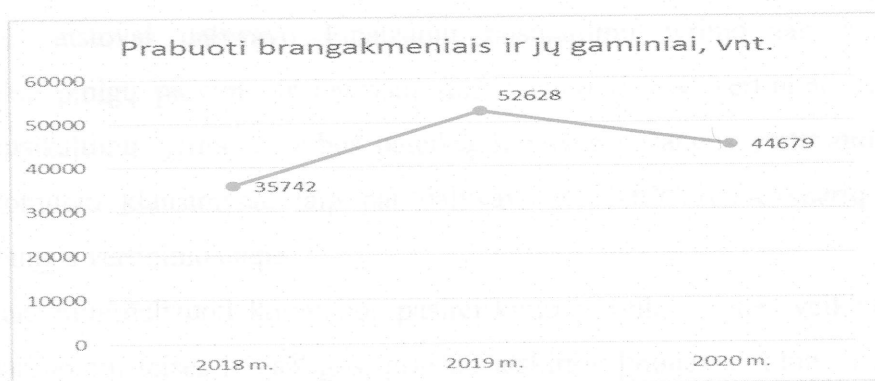
7 pav. 2018 – 2020 m. prabuotų ir išspauduotų gaminių kiekis, vnt.

2020 metais prabuotų tauriųjų metalų gaminių kiekis palyginti su 2019 metais dėl neigiamos COVID-19 įtakos (apribojus prekybinę veiklą, įskaitant prekybą tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminiais) sumažėjo 17,9 proc.

Brangakmenių ekspertizės

Vienas iš sėkmingiausių ir perspektyviausių Įmonės plėtros krypčių, yra brangakmenių tyrimo laboratorijos steigimas. 1995 metais įkurta Brangakmenių tyrimo laboratorija, kurioje sukoncentruoti geriausi šios srities specialistai bei naujausi laboratoriniai įrengimai, yra viena iš pažangiausių tokių laboratorijų Baltijos regione. Pažymėtina, kad brangakmenių parametrų tyrimai atliekami pagal Pasaulio juvelyrų konfederacijos (CIBJO) standartus, naudojant pažangiausią gemologijai pritaikytą spektrinę analitinę įrangą: FTIR, Raman, UV-VIS-NIR spektrometrus. 2020 metais Brangakmenių tyrimo laboratorija atliko 44,7 tūkst. gaminių su brangakmeniais ekspertizės arba beveik 8 tūkst. mažiau nei 2019 metais (8 pav.).

8 pav. 2018 – 2020 m. prabuoti brangakmeniai ir jų gaminiais, vnt.

Rinkos priežiūra.

Ūkio subjektų veiklos kontrolės funkciją atlieka Teisės ir revizijų skyriaus specialistai. Rinkos priežiūros veiksmai 2020 metais kaip ir ankstesniais metais buvo nukreipti į didžiausius rizikos veiksnius – tauriųjų metalų gaminių ženklų (įspaudų) ir kilmės (išsigijimo) dokumentų atitikimo galiojantiems teisės aktams, veiklos legalumo vertinimą bei su verslo liudijimais dirbančių asmenų veiklos priežiūrą, prekybos investiciniu auksu riziką, išvengiant pridėtinės vertės mokesčio klausimais.

Karantino valstybėje sąlygomis keitėsi Įmonės darbo organizavimas – rinkos priežiūra buvo perorientuota į veiklą nuotoliniu būdu: ūkio subjektų veiklos patikrinimai karantino laikotarpiu buvo atliekami pagal kontrolinius klausimynus ir anketas, vertinant ūkio subjektų vedamos tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių apskaitos, vykdomos pinigų plovimo prevencijos atitiktį galiojančių teisės aktų reikalavimams. Tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių įspaudų patikra ūkio subjektų veiklos vietose šiuo laikotarpiu atliekama nebuvo.

Nepaisant dėl pandemijos apsunkintų verslo ir Įmonės specialistų darbo sąlygų, visos rinkos priežiūros užduotys buvo atliekamos laiku ir kokybiškai.

Detali rinkos priežiūros ataskaita pateikta Finansų ministerijai 2021 m. vasario 3 d. raštu (1.5)43-18 "Dėl priežiūros ataskaitos".

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija ir antikorupcinė veikla

Įmonė - viena iš Lietuvos valstybės institucijų, atsakingų už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją, kaip numatyta Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme (4 str. 8 d.).

Įmonė aktyviai bendradarbiauja ir keičiasi informacija su Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (FNTT) apie atliktų subjektų veiklos, susijusios su pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimu, patikrinimų rezultatus.

Įmonės atstovai dalyvavo Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos organizuotame Nacionaliniame pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinime (aptarime), užpildė Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos pateiktą Lietuvos pažangos vertinimo Europos tarybos Moneyval komiteto klausimyną, taip pat dalyvavo MONEYVAL ekspertų atliktame 5-ame Lietuvos pažangos vertinimo etape.

Siekiant minimalizuoti korupcijos pasireiškimo poveikį Įmonės veiklai, Įmonėje aiškiai apibrėžtos darbuotojų teisės ir pareigos, griežtai atskirtos Įmonės vykdomos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros funkcijos, kurių atlikimą reglamentuoja galiojantys teisės aktai.

Visos Įmonės sudarytos sutartys derinamos ir vizuojamos skirtingų padalinių atstovų.

Įgyvendindama Finansų ministerijos antikorupcinę programą, Įmonės svetainėje paskelbta nuoroda į Specialiųjų tyrimų tarnybos svetainę, kur asmenys gali kreiptis dėl pastebėtų korupcijos apraiškų.

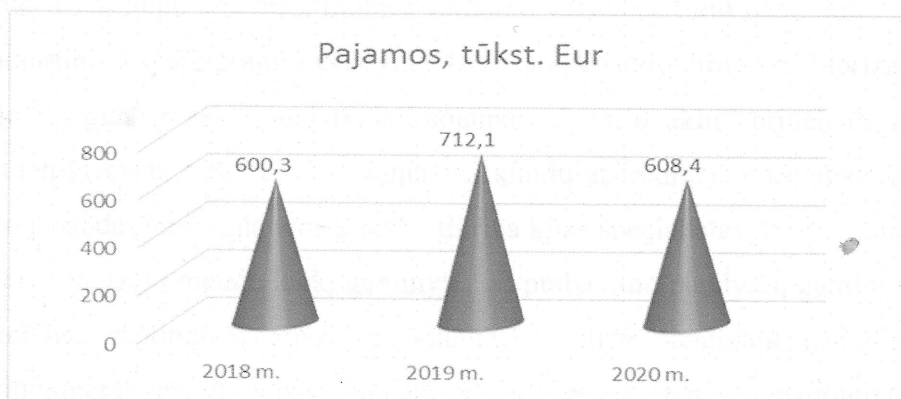
V. ĮMONĖS FINANSAI

Svarbiausias uždavinys Įmonės finansų srityje – efektyviai valdyti, paskirstyti ir investuoti išteklius, siekiant maksimalios naudos. Racionalus finansinių išteklių naudojimas užtikrina tvarią ir stabilią Įmonės veiklą.

2020 m. Įmonės pajamos siekė 608,4 tūkst. Eur (4 pav.) ir buvo 103,70 tūkst. Eur arba 14,56 proc. mažesnės nei praėjusiais ataskaitiniais metais (712,1 tūkst. Eur) ir 8,1 tūkst. Eur arba 1,34 proc. didesnės nei 2018 m. Pajamų struktūra pateikiama 2 lentelėje.

2 lentelė

PAJAMOS	2018 m.	2019 m.	2020 m.
<i>Tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių prabavimo, įspaudavimo</i>	593,5	709,7	604,1
Kitos pajamos	6,8	2,4	4,3
Iš viso:	600,3	712,1	608,4

4 pav. Įmonės pajamos 2018 – 2020 m., tūkst. Eur

Įmonės sąnaudos 2020 m. siekė 515,6 tūkst. Eur, 2019 m. – 676,2 tūkst. Eur, ir 2018 m. 573 tūkst. Eur. (5 pav.). Sąnaudų struktūra pateikiama 3 lentelėje.

Didžiąją sąnaudų dalį ataskaitiniu laikotarpiu sudarė Įmonės darbuotojų darbo užmokesčio bei kitos su personalo darbo apmokėjimu susijusios sąnaudos – 480,6 Eur, kurios buvo 4,3 proc. mažesnės nei 2019 m. (502,2 tūkst. Eur) ir 8 proc. mažesnės nei 2018 m. (444,8 Eur). Didžiausią įtaką sąnaudų sumažėjimui turėjo darbuotojų išleidimas į prastovas dėl COVID-19 sumažėjusių Įmonės paslaugų užsakymų.

3 lentelė. Sąnaudų struktūra (tūkst. Eur)

	2018 m.	2019 m.	2020 m.
<i>Iš viso sąnaudų, tame tarpe:</i>	656,8	776,2	674,3
darbo apmokėjimo sąnaudos	444,8	502,3	480,5
kitos sąnaudos	108,7	177,5	96,0
nusidėvėjimo sąnaudos	60,6	53,3	64,1
mokesčių sąnaudos	42,7	43,1	33,7
<i>Sąnaudų kompensavimas biudžeto lėšomis</i>	-83,8	-100	-78,9
<i>Subsidijos</i>	0	0	-79,8
<i>Likutinės sąnaudos po kompensavimo ir subsidijų</i>	573,0	676,2	515,60

5 pav. Įmonės 2018 – 2020 m. sąnaudos, tūkst. Eur.

Vidaus kontrolės sistema

Įmonėje įdiegta vidaus kontrolės sistema, apimanti strateginių veiklos planų vykdymo, finansų valdymo ir paslaugų kokybės, Įmonės valdomo valstybės turto naudojimo ir disponavimo juo kontrolę, sutartinių įsipareigojimų vykdymą, turto bei įsipareigojimų inventorizacijas.

Įmonėje įdiegtas ir sėkmingai praktikuojamas „keturių akių“ principas, kuris užtikrina teikiamų paslaugų kokybę, nešališkumą, sumažina klaidų atsiradimą. Specialistų atliktų tauriųjų metalų gaminių išpavidavimo paslaugos kokybę tikrina kitas specialistas. Pažymėtina, jog, siekiant patikimai nustatyti tauriojo metalo kiekį gaminyje, po prabavimo bandymų gaminių nesuardančiais bandymų metodais, papildomai atliekama cheminė analizė naudojant pamatinius bandymų metodus. Tauriųjų metalų gaminiai išpaviduojami tik įsitikinus prabavimo rezultatų teisingumu.

VI. SOCIALINĖS IR APLINKOSAUGOS INICIATYVOS

Įmonės siekis – vykdyti socialiniais, aplinkosauginiais ir skaidrumo principais pagrįstą veiklą, ir tam pasiekti keliama šie uždaviniai:

- laikytis visų Įmonei taikomų aplinkosaugos bei darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų;
- pagal galimybes vykdyti „žaliuosius“ pirkimus;
- sudaryti sąlygas darbuotojų kvalifikacijai kelti;
- taupiai ir racionaliai naudoti išteklius;
- sudaryti ir palaikyti saugias ir sveikatai palankias darbo sąlygas.

VII. RIZIKOS VEIKSNIAI IR GRĖSMĖS

Įmonės paslaugų pirkėjai turi didelę galią Įmonei, nes gali laisvai rinktis kitų ES prabavimo paslaugas teikiančią įmonę. Pirkėjų derybinės pozicijos yra geresnės nei Įmonės: dėl palankesnių sidabro prabavimo paslaugų tarifų, dalis paslaugų užsakovų perka kaimyninių šalių prabavimo institucijų paslaugas, dėl to Įmonės klientų skaičius gali reikšmingai sumažėti, kas neigiamai įtakotų Įmonės finansinius rezultatus.

Pažymėtina, kad kaimyninių valstybių (Lenkijos ir Latvijos) priežiūros institucijose stebimas tiek veiklos, tiek ir struktūrinis stabilumas, o Lenkijos prabavimo priežiūros institucija ketina steigti brangakmenių tyrimo laboratoriją, kas sąlygotų iš esmės pasikeitusios kitos konkurencinės aplinkos Įmonei atsiradimą.

Tauriųjų metalų gaminius įvežant iš kitų valstybių, išlieka sunkiai identifikuojamų valstybinių kontrolinių prabavimo, Vienos konvencijos ir atsakomybės ženklų klastočių „cirkuliacija“ rinkoje, kas neišvengiamai ilgina rinkos priežiūros procedūras, mažina darbo našumą ir padidina finansinę naštą Įmonei.

Elektroninių priemonių pagalba vykdoma prekyba tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminiais, veikla pagal verslo liudijimus bei teisė ją vykdyti gyvenamosiose patalpose, nesilaikant šią veiklą reglamentuojančių teisės aktų, ne tikta „iškreipia“ konkurencines sąlygas, bet ir apsunkina tauriųjų metalų ir brangakmenių rinkos priežiūrą, didina nelegalių gaminių patekimo į Lietuvos rinkas riziką, ir taip didinant vartotojų teisių pažeidimų mastą bei mažinant Įmonės pajamas.

Įmonės veiklos finansinius rezultatus sąlygoja Įmonės veiklos metų eigoje kintamumas – didžioji dalis pajamų yra gaunamos IV ketvirtyje – apsunkina investicijų planavimą Įmonėje.

VIII. APSKAITOS TVARKYMAS IR FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIAI

Įmonės finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos ir Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymais, Verslo apskaitos standartais. Metinių finansinių rinkinių auditą atlieka Įmonės savininko viešo pirkimo būdu parinkta nepriklausoma išorės audito įmonė. Veiklos ataskaita, finansinių ataskaitų rinkiniai ir nepriklausomo auditoriaus išvada ne vėliau kaip iki balandžio 30 d. viešai skelbiamos interneto svetainėje PDF formatu metams pasibaigus.

IX. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

2020 metais Finansų ministerijos Vidaus audito skyriaus specialistai atliko asmens duomenų tvarkymo ir apsaugos reikalavimų įgyvendinimo Įmonėje vidaus auditą (Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus vidaus audito 2020 m. liepos 22 d. ataskaita Nr. 16.2E-A-5).

Įmonėje sukurta ir veikianti asmens duomenų tvarkymo ir apsaugos reikalavimų įgyvendinimo vidaus kontrolė įvertinta „Gerai“, kadangi visa rizika, susijusi su asmens duomenų tvarkymu, yra nustatyta ir valdoma.

Darbuotojų ir kitų asmenų asmens duomenys (toliau – asmens duomenys) Įmonėje renkami ir tvarkomi, vadovaujantis Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymu, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais Įmonės veiklą, bei laikantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų apsaugą ir sudarytų sutarčių nuostatų.

Tvarkant asmens duomenis, Įmonėje griežtai laikomasi Bendrajame duomenų apsaugos reglamente įtvirtintų principų, užtikrinant, kad asmens duomenys būtų tvarkomi teisėtai, tiksliai, skaidriai, sąžiningai ir tokiu būdu, kad būtų užtikrintas tvarkomų asmens duomenų tikslumas, tapatumas, saugumas, kad nebūtų tvarkomi pertekliniai asmens duomenys ir kad asmens duomenys būtų tvarkomi ne ilgiau, nei tai yra būtina. Įmonė tvarko minimalius (būtiniausius) asmens duomenis, reikalingus vykdyti Įmonei pavestą teisinę prievolę.

X. INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS APIE SKAIDRUMO GAIRIŲ NUOSTATŲ LAIKYMĄSI

Įmonė vadovaujasi Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymo ir 2010 m. liepos 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1052 „Dėl valstybės valdomų įmonių veiklos

skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“ nuostatomis, dėl Įmonės veiklos ataskaitoje pateiktos informacijos.

Įmonė viešai skelbia savo internetinėje svetainėje Įmonės tikslus ir užduotis, finansinius ir kitus veiklos rezultatus, informaciją apie darbuotojų skaičių, darbo užmokestį, finansiniais metais įvykdytus, vykdomus ir planuojamus pirkimus.

Atskleidžiama informacija objektyviai atspindi Įmonės veiklos pobūdį, esamas ir tolesnes Įmonės veiklos kryptis, uždavinius ir tikslus, pasiekimus ir veiklos rezultatus.

XI. SVARBŪS 2020 METŲ ĮVYKIAI, ĮTAKOJĘ ĮMONĖS VEIKLĄ IR FINANSINIUS RODIKLIUS

Svarbiausias 2020 metų – valstybės mastu paskelbtas karantinas dėl COVID-19 pandemijos, tiesiogiai ir labai reikšmingai įtakojęs Įmonės veiklos organizavimą, paslaugų paklausos ir investavimo galimybių sumažėjimą.

Vienas svarbiausių 2020 metų įvykių – Finansų ministerijos inicijuotas Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo pakeitimas, numatantis ir Įmonės teisinės formos pakeitimą, Įmonę pertvarkant į viešąją įstaigą.

Ūkio subjektų su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusios veiklos atitikties vertinimas – viena iš pagrindinių Įmonės funkcijų, kurią reglamentuoja Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymas bei Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas. Šiai Įmonės veiklos funkcijai įgyvendinti 2020 metais skirtos valstybės biudžeto lėšos (100 tūkst. Eur).

2020 m. kartu su kitomis už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją atsakingomis institucijomis Įmonė aktyviai dalyvavo Europos Tarybos Ekspertų komiteto dėl priemonių, nukreiptų kovai su pinigų plovimu bei teroristų finansavimu (MONEYVAL) ekspertams vertinant Lietuvos Respublikos atitikimą FATF rekomendacijoms, o taip pat ginant palankią Lietuvos Respublikos vertinimo išvadą MONEYVAL plenarinėje sesijoje Strasbūre.

Siekdama įrodyti kompetenciją bei gebėjimą gauti patikimus cheminių tyrimų rezultatus, Įmonės specialistai dalyvavo aukso ir sidabro tarplaboratoriniuose bandymuose.

Prabavimo ir išspaudavimo laboratorija po periodinio nacionalinio akreditacijos biuro vertinimo, akredituota pagal LST EN ISO/IEC 17025:2005 standartą penkerių metų laikotarpiui.

Direktorius

Gintautas Bagotyrius